

МОТИВИ

от Мирослав Архангелов Йорданов,
съдия в Районен съд – Русе

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Искам да благодаря на всички колеги от районните съдилища на Русе, Бяла и Тутракан, Окръжен и Административен съд – Русе, за това, че са ми гласували толкова голямо доверие, като са ме предложили за член на Висшия съдебен съвет, Съдийска колегия. За мен това е голямо признание и чест. Искам да ги уверя, че ако бъда избран за такъв, ще дам максимума от себе си, за да не ги разочаровам и че ще отстоявам с цялата си душа и сърце независимостта на съдебната власт. Ще положа всичките си усилия, за да повиша общественото доверие към съдийската общност.

Участието ми в избора за член за ВСС, Съдийска колегия, не е стремеж към кариерното ми развитие. За мен това е кауза за съдебната власт и за отстояване на нейната независимост. Всяко мое действие като магистрат, в това число и участието ми в съсловната организация на БСА, където съм член на управителния съвет, е осъществено единствено и само в името на тази кауза.

Мотивиран съм от това, че откакто съм в съдебната власт, първоначално като помощник – следовател през 1997г., впоследствие следовател, а сетне съдия, съм свидетел на провеждана вече двадесет години съдебна реформа и на публично формиране на негативния образ на магистрата. Първо беше по отношение на следователите, по-късно към прокуратурата, а в настоящия момент и към съда. Тиражират се в медийното пространство единични случаи на допуснати нарушения от конкретни магистрати и се дава един цялостен негативен образ на съдебната система. По този начин не се оценяват, работещите в нея достойни и почтени магистрати, с високи професионални качества, които всекидневно изпълняват задълженията си. Струва ми се, че не се обръща достатъчно внимание, на това, че се руши една от трите власти на държавата – съдебната. Позволете ми реторично да запитам, ако една сграда се крепи единствено върху три колони и едната бъде премахната, какво би се случило? Тук е мястото да отбележа, че според Информационното табло на Европейския съюз в областта на правосъдието за 2016г. от 28 държави – членки, България е на едно от челните места по разрешени дела в срок до 100 дни и близо 100 % приключени производства спрямо постъпилите. Тази положителна констатация е направена и за предходните години, чак до 2010г. Посочено е, че по тези показатели състоянието в страната ни е много добро и стабилно. Тази констатация обаче тихомълком се подминава. Същевременно пред обществото се изтъква, че делата се разглеждат с години и се работи бавно. Според информацията от същия източник, България е на предпоследно място пред Словения, по усещането на обществото и предприятията за

независимост на съда. Последното е негативна констатация, за която трябва да се държи сметка, но ... тишина. Трябва да е ясно, че пред съда застават най-малко две страни и винаги едната ще е неудовлетворена от съдебното произнасяне. Този, срещу когото е отсъдено, ще е зле настроен. Дори и страната, в чиято полза е произнесен съдебния акт, но претенцията ѝ не е уважена напълно ще е недоволна. И всичко това е, защото съдът се произнася според закона, който законодателят е приел.

Считам, че подходът към извършването на съдебната реформа с положителен ефект може да бъде подет и от друга посока, а не само от изпълнителната и законодателната власт. Личното ми и категорично мнение е, че толкова важен за държавата и обществото въпрос, следва да бъде разрешен на първо място от нас магистратите, в частност съдийската общност, защото за разлика от народните представители ние притежаваме експертните знания в тази област. Ние сме тези, които можем да помогнем, ние сме тези, които трябва да сме активните и да посочим на законодателя, какви промени в нормативните актове според нас са необходими, като имам предвид не само ЗСВ, НПК, НК и ГПК, а и други. Ние трябва да застанем начело на реформата и да подтикнем другите две власти, тя да се насочи в правилна посока.

Обръщам внимание на тези неща, защото по мое скромно мнение те убягват на голяма част от гражданите и институциите, и някак си се плъзгаме надолу към една пропаст. Може би силно звучи, но нека да си дадем сметка, какво ще бъде положението, ако съдът не е независим. Моля, задайте си този въпрос и си отговорете честно сами.

Смятам, че можем с една обща воля на съдийската общност да постигнем изключителен напредък в съдебната реформа, което ще допринесе и до положителен ефект и в други области на държавата и най-вече на ХОРАТА.

Давам съгласието си за издигане на кандидатурата ми с ясното съзнание, че изборът за членове на ВСС е предизвестен в полза на големите апелативни райони. Правя това, защото с участието си, се надявам да повдигна дебат в обществото и съсловието ни, което да доведе до действителни положителни промени. Последното ще ме удовлетвори много повече от това да бъда член на ВСС. Правя това и за да дам пример на колегите, с които съм се срещал и дискутирал, с които сме били на едно мнение по различни съществени проблеми за системата, но които нямат вяра, че те могат да бъдат решени. Повече от двадесет години вървим по една инерция, която бавно замира, а заедно с нея и ние. Правя това и с ясното съзнание, че изначално кандидатите не са равнопоставени в този избор и поради още една причина, а именно публикуването на концепциите им по различно време, тъй като считам, че те следва да се обявят едновременно.

С УВАЖЕНИЕ:

(Мирослав Йорданов)

К О Н Ц Е П Ц И Я

за работата на Висшия съдебен съвет през
2017 – 2022 година,
изготвена от Мирослав Архангелов Йорданов

*Щом искаш независимост трябва да
си готов да поемаш отговорност.
(По Д. Престън, Л. Чайлд)*

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Като имам предвид очертаната рамка от Конституцията на Република България и законите, предлагам на вниманието Ви следната концепция за работата на ВСС през 2017 – 2022 година:

ВИСШИЯТ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

БЛИЗО ДО МАГИСТРАТИТЕ,

ОТСТОЯВЕЩ НЕЗАВИСИМОСТТА НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ И

ПОВИШАВАЩ ОБЩЕСТВЕНОТО Й ДОВЕРИЕ

I. УЧАСТИЕ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ В СЪДЕБНАТА РЕФОРМА.

От началото на прехода от тоталитарно към демократично общество се провежда съдебна реформа. Вече повече от 26 години законите и Конституцията се изменят, за да се гарантира едно независимо, прозрачно и бързо правораздаване. След присъединяването на страната ни към Европейския съюз се осъществява Механизъм за сътрудничество и проверка (МСП) на България в областта на правосъдието и борбата срещу корупцията и организираната престъпност. Всяка година се изготвят доклади по МСП за постигнатия напредък и се дават препоръки. Констатациите в тях, логично, се вземат предвид от изпълнителната и законодателна власт, вследствие на което се осъществяват различни законодателни промени. Въпреки положителните насоки в тях, със

съжаление установявам липсата на очаквания резултат - подобряване работата на съда, успешна борба с корупцията и повишаване на доверието към съдебната власт. Като цяло те доведоха до повишаване на отговорностите на магистратите и до индикации към погазване на тяхната независимост. Това е напълно логично и ще продължава да бъде така, тъй като законодателят не познава пряко действителните проблеми и няма необходимите специални, експерти познания, касаещи съдебната система. Действително нерядко се ползват консултациите на колеги магистрати, но те са само по повод на вече подготвени предложения на представителите на изпълнителната и законодателната власт. Съдебната реформа е преди всичко за обществото, но и пак в името на обществото тя трябва да бъде проведена така, че да се запази независимостта на съда. Време е съдебната власт, като една от конституционно определените три власти в държавата, да се включи активно в тази отговорна мисия, защото магистратите познаваме най-добре проблемите, с техните детайли и дълбочина. Както в интерес на обществото, така и в интерес на съдебната власт е да се предприемат всички необходими мерки, които да доведат до една действителна съдебна реформа в необходимия ѝ обем, нито по-малко, нито повече. В противен случай ще бъдем изправени пред реформа, която ще трае до тогава, докато не се включим и ние. Затова според мен главната роля в реформата трябва да бъде на съдебната власт, сведена до експертно ниво, без политическа украса. Ние трябва да поемем отговорност и да посочим нужните изменения в законите, за да усещат гражданите справедливостта, както и да постигнем окончателно изпълнение на показателите по МСП. Считам, че това е наш дълг.

С оглед изложеното и с цел провеждане на една успешна съдебна реформа, според мен, следва да се направи следното:

1. Към Висшия съдебен съвет да се създаде Комисия за съдебна реформа, която да анализира постигнатите до определен момент резултати и да начертава насоки за по-нататъшните стъпки, които следва да се предприемат във връзка с повишаване ефективността на съдебната система.

2. ВСС да създаде работни групи от магистрати, които в рамките на определено време да проведат нужното изследване и консултации за необходимите промени със съдии, прокурори, следователи, адвокати, нотариуси, съдебни изпълнители, разследващи полицаи, университетски преподаватели и представители на неправителствените организации. След обобщаване на информацията да бъде изготвен доклад, в който открито и честно ще посочат проблемите и какви промени следва да се направят. Донякъде тази идея се покрива с дейността на Съвета за актуализация на съдебната реформа, но предложения от мен вариант ще е с по-добър ефект, тъй като инициативата ще произлиза от нас, а не от орган на изпълнителната власт.

Тези групи например могат да бъдат пет – по една от всеки

апелативен район. Всяка група ще включва по един апелативен съдия, по един съдия от всеки окръжен съд и районен съд от съответния апелативния район. Към всяка група ще има и по един съдия от ВАС и ВКС. Разбира се предложението за състава и организирането на групите подлежи на обсъждане и промяна към най-добрия вариант.

3. Да се командироваат магистрати във всички държави-членки на Европейския съюз за проучване на техните съдебни системи, за запознаване с добрите съдебни практики и за изготвяне на оценка, дали съобразени с условията в страната ни биха довели до подобряване на работата на съда.

4. ВСС да организира извършването на външен и независим одит на съдилищата, резултатите от които да се вземат предвид при оформяне на предложенията ни за провеждане на съдебната реформа.

II. ПРЯК КОНТАКТ СЪС СЪДИИТЕ

1. Всеки член на ВСС, Съдийска колегия, трябва да осъществява реален и непосредствен контакт с редовите съдии от всички нива, да се запознава от близо с възникналите проблеми в работата, техните виждания, нужди и надежди и да е ангажиран с решаването и подпомагането им. Така ще се даде възможност за поставяне на актуални въпроси, за излагане на идеи и предложения, споделяне на опит, като всичко това е с цел подобро функциониране на съдебната система, подобряване условията на труд и най-вече отстояване на независимостта ѝ. За тази цел, ако бъде избран ще посещавам съдилищата от всяко ниво. След това ще докладвам пред Съдийската колегия проблематиката и ще търсим варианти за решаването ѝ. В тази връзка предлагам и следния примерен график на посещенията ми в различните съдилища, всяка година по време на мандата ми:

- Софийски апелативен район – месец февруари;
- Пловдивски апелативен район – месец март;
- Бургаски апелативен район – месец април;
- Варненски апелативен район – месец май;
- Великотърновски апелативен район – месец юни.

2. След изказаното до тук, намирам, че задължително трябва да се въведе практика при приемането на годишните отчети в окръжните съдилища, да има представител от ВСС.

III. ОТЧЕТНОСТ НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА ВСС ПРЕД МАГИСТРАТИТЕ

Твърдо съм убеден, че членовете на ВСС трябва да дават отчет за поетите от тях ангажменти. В тази връзка на сайта на ВСС, следва да се създаде раздел, в който да бъдат представени концепциите на избраните членове, където на всеки шест месеца те да излагат докладите си, в които да отчитат изпълнението им.

IV. УВЕЛИЧАВАНЕ САМОУПРАВЛЕНИЕТО НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

1. Съвсем логична последица от вижданията ми за пряк контакт с колегите е идеята ми да се даде възможност на съдийската общност да участва пряко във вземане на решения от ВСС, Съдийска колегия, като това би могло да се осъществи чрез провеждане на електронно гласуване от съдиите по важни за системата въпроси. При вземане на окончателното решение членовете на Съдийската колегия на ВСС ще са наясно как според съдиите следва да бъде решен даден въпрос. В светлината на това, по този начин могат да бъдат приемани и вътрешни за системата актове, като проектите им се подлагат на подобно гласуване и ако мнозинството ги одобри ВСС да ги приеме в този вид.

При този подход всеки един от нас ще участва в управлението на съдебната система, което е една стабилна гаранция за нейната независимост.

В случай, че мнозинството не въведе такъв механизъм за пряко участие на съдиите в управлението на съдебната власт, ще използвам като алтернативен метод социална платформа с достъп единствено от магистрати, където ще предоставям информацията и след провеждане на гласуване ще представям на ВСС резултата и ще отстоявам да се вземе решение съобразено с него.

2. Една от възможностите за повишаване на самоуправлението е участие на общите събрания в избора на председателите на съда. Например - изборът на общото събрание на съда да се приема за един глас при гласуването във ВСС. В тази връзка ВСС следва да поиска законодателна промяна.

V. ПРЕМАХВАНЕ НА НЕРАВНОПОСТАВЕНОСТТА ПРИ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕТО НА МАГИСТРАТИТЕ

Възнаграждението на магистрата е съществена гаранция за неговата независимост и то не трябва да зависи от мястото му в съдебната йерархия. Добрият материален статус дава и сигурност на семейството му. Последното не трябва да се забравя и следва да се има предвид. Магистрата трябва да бъде финансово стабилен и обезпечен. По отношение на този въпрос, ВСС трябва да предприеме следното:

2.1. Заплатите на магистратите от различните инстанционни нива трябва да са приблизително близки по размер. В тази връзка всеки, който притежава ранг, следва да получава възнаграждение в размер на около 80% от това на магистрата от структурата, чийто ранг е придобил.

По този начин ще се избегне демотивацията на колегите, които поради обективни причини нямат възможност за кариерно развитие и възнаграждението им ще съответства реално на натрупания професионален опит и авторитет.

2.2. Изравняване на възнаграждения на магистратите от столицата и от провинцията.

2.3. Допълнително възнаграждение при извършване на други дейности, извън преките задължения – например, при заместване на съдии по вписванията, докато са в отпуск, командироване в друг съд.

2.4. Допълнително възнаграждение при постигнати отлични резултати по предварително утвърдени показатели. Например, на десет съдии от страна, които имат най-малко отменени съдебни актове.

2.5. Възнаграждението на председателите следва да бъде съобразено с броя на съдиите в съответния съд. Например, върху предвиденото за председатели възнаграждение да се начислява увеличение в проценти както следва:

- 10% - в съдилища с над 15 съдии;
- 15 % - в съдилища с над 30 съдии;
- 20% - в съдилища с над 40 съдии;
- 25% - в съдилища над 50 съдии;

2.6. При изпълнение на функциите на председатели на съдилища, техните заместници следва да получават възнаграждение, съответстващо на този, когото заместват.

По отношение на източниците на средствата за предложените от мен промени във възнаграждението на магистратите ще изложа вижданията си

VI. КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА ИНТЕРЕСИТЕ И ПРАВАТА НА МАГИСТРАТИТЕ

Считам, че към ВСС трябва да се създаде такава комисия, която да защитава интересите и правата на магистратите. Всеки един съдия, прокурор и следовател ще може да търси съдействие от тази комисия, да сигнализира за оказан натиск, въздействие, да потърси съвет и др. подобни.

Тази комисия ще има следните примерни правомощия:

- приема и разглежда жалби и сигнали за нарушения на права и интереси на магистратите;
- извършва проверки по постъпилите жалби и сигнали;
- ще отправя предложения и препоръки за възстановяване нарушените права и интереси на магистрати;
- ще прави предложения и препоръки до ВСС за отстраняване причините и условията, които създават предпоставки за нарушения на правата и интересите на магистратите;
- ще уведомява органите на прокуратурата, когато има данни за извършено престъпление от общ характер;
- ще действа и по своя инициатива, когато констатира, че не се създават необходимите условия за защита на правата и интересите на магистратите.

VII. СОЦИАЛНИ УСЛОВИЯ

1. Магистрата се нуждае от възможно най-добрите условия на труд, от една страна за да работи ефективно, а от друга, за да не се натрупва излишна умора и стрес. Там, където условията не са добри, трябва да се вземат мерки и проблемите да се отстранят.

2. ВСС следва да подобри възможностите на съдиите да ползват почивните бази на съдебната власт. В тази връзка трябва да се изработи график, който да е публикуван на сайта на ВСС и да се предостави възможност на всеки съдия да се включи в него.

3. Работата на магистрата е свързана с умствено натоварване и натрупване на стрес в продължение на дълго време. Това води до психическо изтощение, което естествено засяга ума и тялото. Не е в интерес на обществото и правосъдието магистрата да е уморен, стресиран и невъзстановен от работата си. Поради това трябва да се наблегне на възстановяването на магистратите от натрупаната умствена умора. Необходимо е ВСС да се обърне към експерти, които да го насочат към предприемане на мерки за постигането на тази цел.

4. ВСС следва да предостави достъп до едно или две от

ведомствените жилищата на магистрати посещаващи София по служебни и лични въпроси.

VIII. БЮДЖЕТ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

Значението на бюджета за съдебната власт е голямо, тъй като той е един от факторите, които имат пряко отношение към устояване независимостта на съдебната власт и нейната ефективност, а от там до повишаване на доверието на обществото към нея. Именно поради това, трябва да се работи активно за постигане на най-добрия за дейността на съдебната система бюджет. В тази насока ВСС следва да извърши следното:

1. Да се анализират приходите, разходите и ефективното стопанисване на имуществото на съдебната власт и да се набележат и приложат ефективни механизми за оптимизиране на разходите и повишаване събираемостта на вземанията съдебната система.

2. За съжаление тенденцията при определяне размера на бюджета на съдебната власт е законодателя да приема предложения от МФ, а не този на ВСС. За това трябва да се положи максимални усилия за постигане на споразумение с МФ и МП за изготвяне на дългосрочна стратегия за финансиране на съдебната власт (такава препоръка е отправена в Доклада на Световната банка).

3. Активна работа с МФ и МП за нормативно ревизиране размера на таксите, които се събират от съдилищата.

4. Облекчаване на процедурата за заплащане на съдебни такси чрез СМС, електронно банкиране, ПОС – терминали и др. подобни.

5. Повишаване събираемостта на съдебни разноски. Да се изискат от НАП изпълнителните листи, по които с години не са образувани производства или не са предприети действия по принудително изпълнение, след което да се вземат мерки за събиране на средствата по тях. Добра практика в тази насока са изградили някои съдилища в страната, където събирането на тези средства е възложено на ДСИ и ЧСИ.

На шест месеца да се провеждат целеви кампании за събиране на съдебните вземания и за повишаване на доброволното изпълнение на задълженията за съдебните разноски. Да се търсят активно длъжниците и да им се даде възможност за разсрочване и отсрочване на задължения им. По този начин тези, които са временно финансово затруднени ще могат постепенно във времето да ги погасят.

6. Въвеждане на единен счетоводен софтуер в съдилищата за изчисляване на работните заплати, тъй като към момента той е различен за всеки съд и води до затруднения относно отчетността. Чрез това ще се облекчи работата им (в това число и на ВСС), свързана с отчета на бюджета и финансите на съдебната власт.

IX. КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ

В тази насока считам, че също са необходими промени. Възможностите за освобождаване на щата са малко и се свеждат до кариерно израстване съдия от по-горен съд, освобождаване от длъжността поради пенсиониране, подаване на оставка или дисциплинарно уволнение. Очертава се ситуация, при която районни съдии работят на това ниво повече от 15 години. Давам си сметка, че това е един сложен за разрешаване въпрос, но какво може да се направи?

Допускам, че идеята ми за промяна във възнагражденията на съдиите, визирана в концепцията ми, ще компенсира до известна степен този проблем.

На следващо място по отношение на кариерното израстване, следва да се предвидят гаранции за недопускане на субективизъм при оценяването на магистрати. Според мен, въпреки последните законодателните изменения този проблем все още съществува. Поради това ВСС, след обсъждане с магистратската общност, следва да достигне до обективна и прозрачна процедура при кариерното развитие на магистрата, след което да предложи съответните изменения в ЗСВ.

Във връзка с това съм на мнение, че трябва да се **ПРЕМАХНЕ** командироването на магистрати в по-горна по степен структура. Така всички кандидатстващи за място в по-горна инстанция ще са в равнопоставена позиция. Освен това ще отпаднат съмненията за облагодетелстване и покровителстване на командированите, предвид свързаното с това увеличение на заплатите им, както и съмненията в тяхната независимост при решаването на делата.

X. ПОВИШАВАНЕ АВТОРИТЕТА НА СЪДА И ОБЩЕСТВЕННОТО ДОВЕРИЕ КЪМ НЕГО

По този въпрос трябва да се търси постоянен ефект. Свидетели сме на дългогодишно и целенасочено създаване в обществото на негативен образ на съда чрез медиите, което е посегателство върху неговата независимост. В същото време ние нямаме ефективна възможност да представим на обществото нашата позиция. Във връзка с повишаване авторитета на съда, считам че при бъдещата работа на ВСС трябва да се направи следното:

1. Създаване на предаване по БНТ или интернет, чрез което да се

информира обществеността по въпросите, свързани с работата на съдебната власт и определени юридически процедури. То ще бъде посветено и на функционирането на съда и ще се представят и разясняват интересни за обществото процеси. Вярвам, че тази мярка ще е добра, тъй като макар и да се публикуват решенията на съда и да се излъчват онлайн заседанията на ВСС, широката общественост не се възползва в пълна степен от тези възможности за информация, а се доверява на медийните и интернет излъчвания. Към момента съдебната власт няма възможност да представя проблематиката, а изпълнителната и законодателната имат такава и често сме свидетели на това как съществени за съдебната система проблеми се изкривяват и се представят едностранчиво. Наличието на подобно предаване ще е и държавническо отношение, тъй като ще доведе до повишаване авторитета на съда.

2. Да се създаде комисия във ВСС, която да анализира конюнктурата, имаща отношение към авторитета на съда, да установи всички фактори, които допринасят за неговото понижаване и да набележи мерки за тяхното отстраняване.

Една от задачите на тази комисия ще бъде да се следят публикациите и предаванията в медиите относно работата на съдебната власт. При изопачено и неправилно отразяване, публично да се изложи нашата позиция, като се разяснят действителните факти, публикува се съответния съдебен акт и др. действия, които да защитят законосъобразните действия на магистратите, а от там и престижа на съдебната система.

3. Да се приемат правила, съобразени със закона, с които да се осигури онлайн излъчване на значимите за обществото съдебни процеси. Така ще се даде възможност хората лично и пряко да се запознаят с правораздаването и да формират сами своето мнение, а не то да се определя от медията, която го отразява. Така обществото пряко ще види как протича съдебния процес и ще разбере по-добре какви са мотивите, поради които съдът е взел съответното решение.

4. Към всеки съд да има съдии, които да отговарят за връзките с обществеността. Те ще преминат през специално обучение от експерти в тази област. При организирани публични мероприятия срещу дейността на съдебната власт, да се въведе задължително участие на представител от съдебната система, който да изрази нашата позиция. Приемам, че подобна мярка е правилна, тъй като липсата на адекватна реакция и нашето мълчание понижава авторитета ни и доверието на обществото към нас.

5. Комисията по предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, и взаимодействие с инспектората към ВСС, следва да направи анализ на предпоставките за корупционни практики, въз основа на който ще се набележат мерки за превенция и противодействие на факторите,

благоприятстващи тези практики.

6. Трябва да се реши и въпросът относно публичните коментари по дела, които не са завършили. Според мен не следва да се допускат, тъй като могат да повлияят на безпристрастността на съда, на участниците в процеса – страни, свидетели и вещи лица, а като краен резултат на изхода на делото. Това се отразява сериозно на правото на хората на справедлив съдебен процес и води до пряк и косвен натиск върху съдиите. По този въпрос ВСС следва да вземе необходимите мерки, като намери и баланса между цензурата, прозрачността, интереса на страните и независимостта на съда.

XI. МЕРКИ ЗА УЕДНАКВЯВАНЕ НА ПРАКТИКАТА И НАМАЛЯВАНЕ НА ОТМЕНЕНИТЕ СЪДЕБНИ АКТОВЕ.

Качеството на съдебните актове, тяхната предвидимост и неотменяемост би довело до засилване на доверието в съдебната власт. Не са редки случаите на противоречива съдебна практика между различните по-степен съдилища, а понякога и между различни състави на един и същ съд. За това ВСС следва да предприеме следното:

1. Да създаде Комисия за анализ на отменените съдебни актове и върнати на прокуратурата или за разглеждане от друг съдебен състав производства. Посочената комисия с участието на магистрати от съдилищата ще обобщава статистиката на отменените съдебни актове, ще прави анализ на причините, довели до това и ще предлага мерки за отстраняването им.

2. Да насърчава административните ръководители да свикват периодично общи събрания между различните по степен съдилища по спорни въпроси и различна съдебна практика.

XII. АТЕСТИРАНЕ

Към момента атестирането се извършва съгласно новата редакция в Закона за съдебната власт и Наредба № 2 от 23 февруари 2017г. за показателите, методиката и реда за атестиране на съдия, председател и заместник-председател на съд.

При старата нормативна уредба имаше случаи, при които в докладите на помощните комисии се допускаха технически грешки или неумишлен неправилен анализ на фактите и обстоятелствата за дейността на атестирания. Въз основа на този доклад, впоследствие Комисията по атестирането изготвяше неправилна оценка, което налагаше атестирания да отправя възражение пред ВСС, съответно да бъде изслушван и като краен

резултат, в болшинството от случаите се уважаваше претенцията му. Всичко това е свързано с разходи, пътуване на атестирания до столицата, изчакване за изслушване, провеждането му и всякакви други неудобства за него, а освен това се ангажира допълнително вниманието на Съвета.

С оглед изложеното поддържам становището си, че преди Комисията по атестирането да изготви комплексната оценка на атестирания, следва да му се предяви обобщения доклад, за да направи предварителни възражения по него, ако е необходимо. По този начин КАК ще има възможност да даде по-обективна оценка и да се избегнат горните случаи на грешки и недоразумения.

Такава възможност не е предвидена в ЗСВ и в наредбата, поради което ВСС следва да измени наредбата, като я допълни с подобна разпоредба, за да бъде тази процедура задължителна, а не да се разчита на добрата воля от страна на атестационния състав.

XIII. СЪДЕБНАТА КАРТА

Правораздаването е важна държавна функция. То трябва да бъде близко до обществото. Гражданите следва да имат възможност лесно и без затруднения да стигат до съда. Това е задължение на държавата и тя трябва да отделя средства за да го осъществява. Поради тази причина приемам, че въпросът за съдебната карта не трябва да се решава с цел да се намалят разходите чрез закриване на съдилищата в малките населени места.

За условията на България на този етап трябва да се изхожда от гледна точка на лесен географски достъп до правосъдие, а не за свиване на разходите. Този въпрос трябва да бъде подложен на широко обществено обсъждане. На гражданите в слабонаселените места трябва да са даде възможност да изложат своето становище дали да има съд, или не. ВСС следва да предприеме действия за еднакво натоварване на съдиите, но не чрез закриване на съдилищата в малките населени места, а като се вземат мерки за приключване на натрупаните висящи съдебни производства в определени съдебни райони.

XIV. МЕХАНИЗЪМ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО И ПРОВЕРКА

България е обект на МСП откакто е член на Европейския съюз. Всяка година се изготвя доклад, който отбелязва напредъка на страната по шест показателя. Тъй като той пряко касае съдебната власт и служи като основа за осъществяване на законодателни промени по отношение на нас, ние трябва да обърнем внимание на препоръките в тези доклади и да направим нужното за да постигнем положителни резултати, които да бъдат отчетени

при следващите такива.

Поради провеждането на избор на членове за нов ВСС и осъществяването наскоро парламентарни избори през тази година, вероятно следващият доклад няма да бъде положителен и ще отчете липса на напредък, още повече, че ще бъде публикуван в края 2017г. При тази ситуация трите власти в България на практика не разполагат с нужното време да направят необходимото във връзка с изпълнение на дадените препоръки в доклада за 2016г.

За това новият ВСС следва да отправи апел към Европейската комисия, предвид създадената обстановка, да отложи доклада към средата на 2018г. През този период ще има време да се подготвят всички и въведат в законодателството на страната необходими промени.

XV. ДИСЦИПЛИНАРНА ОТГОВОРНОСТ

Преди всичко ВСС като орган, който отстоява независимостта на съдебната власт, трябва да бъде гарант на магистратите, че при упражняване на правомощията си в съответствие със закона няма да работят под натиск и заплаха от дисциплинарна отговорност. В тази връзка ВСС трябва да направи следното:

1. Да обърне особено внимание и на причините, довели до съответното нарушение. След като те са изяснени да се набелязват мерки за отстраняването им. Всеки доклад, изготвен във връзка с дисциплинарното производство да съдържа раздел „Причини за допускане на нарушението и мерки за отстраняването им”.

2. Да се инициира законодателна промяна в ЗСВ, с която да се предостави възможност на съсловните организации да защитават магистратите, срещу които се води дисциплинарно производството, независимо дали са техни членове или не.

3. Да се предложи законодателна промяна в ЗСВ, с която да се предвиди, задължително участие в дисциплинарните производства на друга комисия от ВСС (съобразно концепцията ми това може да бъде КЗИПМ), в качеството на защитник. Например, ако доклада е с предложение за налагане на дисциплинарна мярка, задължително да има и доклад от тази комисия в защита на магистрата. Освен гаранция за установяване на обективната истина, независимостта на магистрата, участието на тази комисия ще бъде гаранция за една напълно обективна преценка от страна ВСС при вземане на окончателното решение в дисциплинарното производство.

XVI. ПОДПОМАГАНЕ НА СЪДИЛИЩАТА С НАТРУПАНИ ВИСЯЩИ ПРОИЗВОДСТВА

Обществото и ние имаме интерес натрупаните значителен брой производства от минали години в съдилищата с по-голяма натовареност да бъдат приключени в кратки срокове, например в рамките на една година. Веднъж завинаги този проблем трябва да бъде разрешен, тъй като накърнява авторитета ни, поради което ВСС следва да създаде следната примерна организация:

Да бъдат възложени част от тези дела на съдии от съдилища, с по-малка натовареност, като им бъдат изпратени по места за запознаване. Те от своя страна ще насрочат заседания в съда, на който са подсъдни съдебните производства. ВСС ще ги командирова за датата, на която ще се проведе заседанието. Така в рамките на около година тези производства ще бъдат приключени или поне една голяма част от тях.

Тук следва да се отбележи, че на тези съдии ще се предостави и допълнително възнаграждение.

По този начин, освен че ще бъдат приключени тези производства, ще се избегне назначаване на нови съдии в натоварените съдилища, ще отпадне необходимостта от попълването на свободните щатни съдийски места.

Решаването на този въпрос е съществен и по друга причина. В случай, че в тези съдилища бъдат назначени още съдии, с цел понижаване на натовареността, в един момент, след приключването на старите производства, тя ще намалее драстично и тогава ще възникне въпроса за оптимизиране на щата и ще възникнат нови трудности.

XVII. ПОДОБРЯВАНЕ УСЛОВИЯТА НА ТРУД В АДМИНИСТРАЦИЯТА НА СЪДИЛИЩАТА

През деловодствата ежедневно минават значителен брой граждани, които подават молби, искат справки, удостоверения, преписи и др. подобни. В същото време достъп до там осъществяват адвокатите и юрисконсультите. Междувременно съдебните деловодители наред с обслужването им трябва да изготвят призовки, да докладват на съдиите постъпилите молби и жалби по съдебните производства и да обработват съдебни книжа. Получава се ситауция, при която едновременното изпълнение на всички тези дейности е трудно и се създават предпоставки за допускане на грешки. Затова смятам, че ВСС следва да възложи на административните ръководители създаването на организация в деловодството на съдилищата, при която в рамките на един час да не се

приемат граждани, с изключение на адвокати и юрискослуги. Това време ще се използва от деловодителите за изготвяне на призовки и другите съдебни документи, оформяне на делата и т.н. Освен това следва да се осигури и едночасова почивка на деловодителите. Тук може да се предвидят дежурни деловодители, които да осъществят дейност и през обедната почивка. Добра практика би била да се въведе електронна апаратура, която да организира ред за обслужване.

Освен изложеното по-горе, новият Висш съдебен съвет трябва да продължи и надгради всичко положително от работата на предходния, да търси конструктивен диалог и с органите на изпълнителната и законодателната власт за отстояване независимостта на съдебната власт и повишаване на общественото доверие в нея.

С УВАЖЕНИЕ:

Мирослав Архангелов Иорданов,
съдия в Районен съд - Русе